

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 46.

V Ljubljani, v soboto 26. februvarija 1887.

Letnik XV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemán:

Za celo leto predplačan 12 gl.
„ pol leta 6 „
„ četrt leta 3 „
„ jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četrt leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 25. februvarija.

Naš in ogerski domobran.

V današnji seji odgovarjal je deželno-bramborski minister na interpelacijo dr. Sturma in tovarišev zaradi različnih določb v našem in ogerskem domobranskem zakonu. Minister je odgovor deloma bral, deloma pa je govoril prosto in skoraj preobširno razpravljaval posamezne točke, ker je potreboval čez dobro uro za svojo nalogo. Posamezne točke vam bom mogel še le poročati, ko bom imel odgovor tiskan pred seboj.

Dr. Sturm je odgovarjal, da bi bilo koristno od ministra zvedeti še nekterih pojavnih, toraj predlaga, naj se prične v prihodnji seji razgovor o ministrovih izjavah. Toda ta predlog je bil zavržen s 124 glasovi proti 113. To glasovanje kaže, da je mnogo poslancev že zapustilo Dunaj, ker po današnjem zborovanju seje za nekaj dni zaradi delegacij prenehajo in bo prihodnja seja še le 9. marca.

Bolniške blagajnice

obravnavajo se jako počasno in je bil ravnokar dovršen še le šesti paragraf, pri katerem je bilo nasvetovanih mnogo prememb, ki so bile pa vse zavržene in so obveljali nasveti obrtniškega odseka.

Alma mater Rudolfiná.

Pod tem naslovom prinaša „Vaterland“ v svoji 53. številki prav posebno dober članek, v katerem se v pravi luči vidi, kako vstrajno da si židovstvo v poslednjem času ravno v Avstriji prizadeva napraviti si obljubljen deželni, odkar ga je prokletstvo božje izgnalo iz prejšnje obljubljene dežele Palestine. Židovstvo pač dobro razume pomen besedi: kdor ima šolo v svojih rokah, ima tudi oblast v deželi. Nesramno brez meje, kakor že je, se ni prijelo spodaj ljudske šole, od ktere bi se bilo vpenjalo višje in višje — to je židu premalo in prezaničljivo — stegnilo je roko takoj po univerzi, ter se je te z dušo in telesom oklenilo in preden so se katoliki prav zavedali, je ta že skoraj za četrtino (vsaj v nekterih strokah) v židovskih rokah. Katoliška univerza v židovskih rokah!! Pomislite vendar, kam smo že prišli in kam še le bomo, če pojde to v tej smeri dalje?! Toda privošimo „Vaterland“-u besedo, ki pravi:

„Kakor smo iz dobropoučenega vira izvedeli, je v krogih, ki so z „Alliance Israelite“ v jako tesni zvezi, razširjena in utrjena misel, da se bo židovstvo na pravoslavni fakulteti Dunajske univerze kmalo popolnoma vkoreninilo. Še to leto nadjajo se, da bodeta umeščena ondi zopet dva izredna profesorja židovske vere. Prvi je bil svoje dni odvetnik v Frankfurtu in bo menda dobil redno profesuro za predavanje kazenskega prava, drugi je pa sin Dunajskega rabinca in bo postal redni profesor mednarodnega ali državnega prava. Poleg teh dveh imenovalo se bo še nekaj židovskih zasobnih docentov za izredne profesorje. „L'appetit vient en

mangeant.“ (Človek slast še le pri jedi dobi.) Omenjajoč te čedalje večje slasti Izraelove po krščanskih šolah in službah, ne zdi se nam odveč opozarjati na članek, ki ga je prinesel tukajšnji organ „Alliance Israelite“ „N. fr. Presse“ ob priliki, ko je dosegel prvič žid dostojanstvo dekana na pravoslavni fakulteti Dunajski.

Takrat je pisala „N. fr. Presse“ v svojem listu dne 29. junija 1879, da je bil v poslednji seji pravoslavne fakultete profesor dr. Grünhut z vsemi proti enemu glasu izvoljen za dekana te fakultete. Večerna priloga tega lista ponatisnila je pa iz „Alma mater“ sledeč članek:

Medverski (bolje brezverski) značaj Dunajske univerze, kakor ga je ta na podlagi velikošolske postave leta 1873 sprejela, se ni še nikdar lepše pokazal, kakor pri ravnokar dovršenih volitvah akademičnih dostojanstvenikov za leto 1879/80. Za rektorja je bil namreč izvoljen protestant, profesor Brücke, in novi dekan na pravoslavni fakulteti tudi ni katolik, temveč žid. Kakor se v šeststoletih (!) odkar namreč univerza obstoji, še ni primerilo, da bi se bil izvolil protestant za rektorja, tako je tudi ta slučaj prvi v zgodovini „Almae matris Rudolfinae“, da je izvoljen žid za dekana. Stvar je tembolj zanimiva, ker do časa cesarja Josipa II. noben žid ni mogel doseči dostojanstva doktorstva. Ko je cesar Josip v tej zadevi olajšave dovolil, se je univerza prav jasno zavarovala, da bi se dostojanstvo akademično kakemu židu podelilo, česar se je do letos tudi redno držala. „Profesor dr. Grünhut je ob enem sploh prvi žid, ki je postal na pravoslavni fakulteti za profesorja.“

Na prvi pogled je brez naočnikov videti, da ima protestantski rektor tukaj le bolj postransko ulogo. Če je tudi prej imenovan, vendar nima večjega pomena, kakor k večjemu za ozaljšavo. Hosana velja židovskemu dekanu. „Slava Ti, ki si prvi dekan in prvi profesor na pravoslavni fakulteti, našega ljudstva sin in poleg tega nekrščen!“

Tako je bilo leta 1879. Kako pa je danes? Po uradnih sporočilih, ki so nam došla, je dotični ži-

LISTEK.

Za ali zoper „dolgčas“.

So ljudje, ki vsled samega „dolgega časa“ ne vedó, ali bi sedeli ali stali, sloneli ali ležali, hodili ali se vozili, pili ali jedli, usta imeli odprta ali zaprta. Meni pa „dolgčas“ ne dela posebne nadlege; če se mi pa vendar-le kedaj prikrade, odpodim si ga kmalo in brez posebnih težav. Moji pomočki, znebiti se „dolgega časa“, so zelo različni.

Kakšno je današnje moje sredstvo zoper tisto čudno bolezen, razvidi se iz naslednjega. Z mislimi, ki so tu zapisane, pregnal sem danes omenjeno neprijetnost sebi; ali jo bom tudi komu drugemu, ne vem. Zato tudi ne morem za gotovo reči, ali pišem za ali zoper „dolgčas“. Kogar že ta-le uvod dolgočasi, poskusi naj se ozdraviti z izpeljavo. Komur bo potem še „dolgčas“, gleda naj, da si pomaga slednjič s koncem.

Kakor znano, ima narsikteri človek navado, gotove besede vedno in v dno vpletati v svojo govorico ter se sčasom temu ponavljanju tako privadi, da

še ne vé, kdaj mu je taka beseda zopet ušla izza bolj ali manj goste ograje svojega jezika. Jaz še nisem star, pa sem vendar že toliko slišal, videl in čital, da poznam sedaj več taci h p o n a v l j a č e v, če ne vseh po obrazu, pa vsaj po imenu. Naj ti jih, blagovoljni in vrlodušni dolgočasnež, nekaj takih predstavim!

Ne misli pa, da se bom spravil nad tiste ponavljače, ki, sedeč na ministerskih sedežih (ali so stoli ali klopi, tega ne vem), nam Slovincem kličejo pri vsaki priliki: potpíte, potpíte, potpíte! Tudi nočem ponavljati krika in vrišča „zatiranih“ Nemcev, ki v enomer tožijo, v koliki nevarnosti je uboga pasterka — nemsčina. Še manj se hočem spominjati sebičnih liberalcev, ki vedno ponavljajo svoje geslo: proč s f . . . i ! Z vsemi temi se jaz še menim ne in menda ti, dragi bralec, tudi ne, zato jih pustiva v miru ter si oglejva nekaj ponavljačev bolj iz navadnega življenja in vsakdanjega občevanja.

Prvi, tu ti ga hočem pokazati, je iz vrste preklinjevalcev in žganjarjev. Znan je menda ob celi gorenjski železnični progi, in še višje góri. Možiček je sicer vesel človek, toda kaže ga najbolj to, da v

enomer hudičevo ime ponavlja s svojim jezikom. Na nekem kolodvoru je enkrat v svoji pijanosti tako preklinjal, da ga železniško osobje ni hotelo v voz pustiti.

Vlansko leto sem tudi jaz imel srečo peljati se ž njim v enem in istem vozu. Klél je, da se je ogenj kresal. Nekemu sopotniku je rekel, da bi se raje s hudičem vozil, kakor ž njim. Ko se mi je že preveč zdelo takega ponavljanja in primerjanja, rečem mu, da morata s hudičem pač dobro biti znana, ker tako na tanko vé za vse njegove razmere, njegovo početje in lastnosti. Sopotniki so se zasmeljali, ali maščeval se je grozno nad menoj — dedec tisto jutro v vozu ni več zaklél.

Ker sem ravno pri vožnji, sledi naj tu brž kratka zgodbica od ponavljačev druge vrste.

Bilo je v tistem času, ko na Gorenjskem še ni bilo železnice. Nekega večera se ziblje poštni voz po Ljubljanski cesti, v njem pa sedi močno natrkan poštni sprevodnik. Vrata se odpró, in sprevodnik zgine neprostoovoljno iz voza ter se počasi splazi do klopice pri bližnji hiši. Postilijon drdrá naprej, ne vedé, kaj se je pripetilo. Ko pride že precej daleč, pogleda nazaj in vidi vrata odprta. Hitro voz vstavi

